

Piezīmes un atsauces Natura 2000 teritorijas līmeņa aizsardzības mērķa (CO) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods:	6216
Suga:	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>
Natura 2000 teritorijas kods:	LV0523400
Natura 2000 teritorijas nosaukums:	Ances purvi un meži
Eksperts(i):	Linda Uzule
Darbs pabeigts:	8.12.2022.
Vispārējās piezīmes:	<p>Spīdīgā āķīte <i>Hamatocaulis vernicosus</i> (Mitt.) Hedenäs (syn. <i>Drepanocladus vernicosus</i> (Mitt.) Warnst.) ir subkosmopolītiska, plaši izplatīta sūnu suga abās Zemes puslodēs aukstajos un mērenajos apgabalos – Eiropā, Grenlandē, Sibīrijā, Ķīnā, Japānā un Ziemeļamerikā, kā arī kalnos – Himalajos, Āfrikas austrumos un dienvidos, Centrālamerikā un Dienvidamerikā. Eiropā suga sastopama ziemeļu, rietumu un centrālajā daļā, galvenokārt mežu zonā un mežastepē; samērā bieža tā ir ziemeļu apgabalos, bet centrālajā daļā reta un sarūkoša suga nosusināšanas, kūdras ieguves un zemes lietojuma maiņas dēļ. Aug gan karbonātiskās augtenēs, gan vietās ar samērā zemu pH minerotrofos purvos un purvainās pļavās, pārplūstošās vietās (Bambe u.c., 2022).</p> <p>Latvijā literatūrā spīdīgā āķīte atzīmēta kā mezotrofs higrofits, kas bieži sastopams ar karbonātiem nabadzīgos zāļu purvos, mitrās pļavās, avotainos purvos, periodiski pārplūstošās vietās ezeru krastos. Sugai bez tipiskās formas f. <i>vernicosus</i> vēl nodala f. <i>inundatus</i>, f. <i>gracilescens</i> un f. <i>Major</i> (Bambe u.c., 2022).</p>

Lauks	Paskaidrojums
CV_USE	<p>6,61</p> <p>Aprēķinos izmantoti dati no 2021. g. sugas uzskaites, kas veikta projekta “Projektā “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” (Latvijas Dabas., 2021) ietvaros un 2015. gada sugas uzskaites, kas veikta projekta “Sūnu un lokanās najādas <i>Najas flexilis</i> monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai” ietvaros (Latvijas Botāniķu., 2015). Tā kā spīdīgās āķītes populācijas minimālais un maksimālais vērtējums 2015. un 2021. gada uzskaitēs būtiski atšķiras, pieņemts lēmums no 2015. gada un 2021. gada populācijas minimālajiem un maksimālajiem vērtējumiem rēķināt vidējo ģeometrisko (funkcija “GEOMEAN”).</p>

Lauks	Paskaidrojums																		
	<p>2012. gada monitoringā (sugas uzskaiti veikusi I. Rēriha) populācijas minimālais vērtējums novērtēts ar 250 m², bet maksimālais – ar 500 m² (Latvijas Dabas.,, 2021). 2015. gadā projekta “Sūnu un lokanās najādas <i>Najas flexilis</i> monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai” ietvaros veikts sugas otrais monitorings (uzskaiti veikusi I. Rēriha), kur populācijas vērtējums novērtēts ar 255 m² (Latvijas Botāniķu.,, 2015).</p> <p>2021. gadā sugas izpēti DL “Ances purvi un meži” projekta “Projekta “Dabas skaitīšana” konstatēto Biotopu direktīvas II un IV pielikuma vaskulāro augu un sūnu sugu atradņu inventarizācija un monitorings” ietvaros veikusi L. Mihailova. Populācijas minimālais vērtējums ir 0,113 m², bet maksimālais – 10 m² (Latvijas Dabas.,, 2021). L. Mihailova savās piezīmēs min, ka tik ievērojamas populācijas skaita atšķirības vistīcāmāk saistītas ar metodikas izmaiņām, jo 2015. gadā sugas uzskaitē veikta parauglaukumos, bet 2021. gadā veikta sugas totālā uzskaitē. Vēl viens iemesls varētu būt dabiskas biotopa izmaiņas – aizaugšana ar jauniem kokiem, krūmiem, niedrēm vietās, kur suga iepriekš bija sastopama, zemsedzē dominējošo sugu maiņa (sfagni), dabiskas hidroloģiskā režīma izmaiņas. Tāpat populācijas skaita atšķirības var būt saistītas ar uzskaites sezonas laikapstākļu īpatnībām – 2021. gada sausā vasara (Latvijas Dabas.,, 2021).</p>																		
Unit_CV	<p>Kvadrātmetri</p> <p>Pamatojoties uz “Augu monitoringa metodiku Natura 2000 teritorijās un ārpus tām”, sūnu, ķērpju un lielākoties arī ūdensaugu gadījumā populācijas lielumu novērtē m² (Baroniņa, 2014; DAP, 2017; DAP, 2022).</p>																		
Habitat	Annex I viens																		
Annex I	<p>7140</p> <p>DL “Ances purvi un meži” teritorijā spīdīgā āķīte sastopama ES aizsargājamā biotopā 7140 <i>Pārejas purvi un slīkšņas</i>.</p>																		
Annex I_area_USE	<p>27,54</p> <p>Spīdīgā āķīte DL “Ances purvi un meži” teritorijā sastopama vairākos poligonos, kuru kopējā platība ir 27,54 ha. Sugas dzīvotnes laukumu platība noteikta LatViaNature projekta izstrādātajā Augu monitoringa rīkā (1. pielikuma 1. attēls), pamatojoties uz līdzšinējiem sugas pētījumiem šajā teritorijā.</p>																		
Other_area_USE	Na																		
OK_DEN	<p>Spīdīgās āķītes populācijas segumi (seguma mērvienība – m²/ha) Natura 2000 teritorijās redzami zemāk esošajā tabulā. Ar zaļo krāsu tabulā attēlots eksperta noteiktais optimālais segums, bet ar oranžo krāsu attēlota konkrētā Natura 2000 teritorija.</p> <table><tr><th>N2000 teritorija</th><th>CV_DEN, m²/ha</th><th>Segums</th></tr><tr><td>Augšdaugava</td><td>105.14</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Motrines ezers</td><td>43.42</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Zušu-Staiņu sēravoti</td><td>25.00</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Krustkalnu dabas rezervāts</td><td>18.52</td><td>Augsts</td></tr><tr><td>Kaučers</td><td>11.32</td><td>Augsts</td></tr></table>	N2000 teritorija	CV_DEN, m ² /ha	Segums	Augšdaugava	105.14	Augsts	Motrines ezers	43.42	Augsts	Zušu-Staiņu sēravoti	25.00	Augsts	Krustkalnu dabas rezervāts	18.52	Augsts	Kaučers	11.32	Augsts
N2000 teritorija	CV_DEN, m ² /ha	Segums																	
Augšdaugava	105.14	Augsts																	
Motrines ezers	43.42	Augsts																	
Zušu-Staiņu sēravoti	25.00	Augsts																	
Krustkalnu dabas rezervāts	18.52	Augsts																	
Kaučers	11.32	Augsts																	

Lauks	Paskaidrojums			
	Elles purvs	10.29	Augsts	
	Slīteres nacionālais parks	5.20	Optimāls	
	Augšzeme	5.05	Optimāls	
	Bednes purvs	4.25	Optimāls	
	Gaujas nacionālais parks	3.40	Optimāls	
	Taurīšu ezers	2.62	Optimāls	
	Draugolis	2.55	Optimāls	
	Laukezers	1.69	Zems	
	Vesetas palienes purvs	1.18	Zems	
	Rāznas nacionālais parks	1.00	Zems	
	Mežole	0.99	Zems	
	Lapiņu ezers	0.74	Zems	
	Aizdumbles purvs	0.70	Zems	
	Ventas ieleja	0.62	Zems	
	Ances purvi un meži	0.24	Zems	
	Silene	0.10	Zems	
	Pelcīšu purvs	0.07	Zems	
	Viskūžu sala	0.07	Zems	
	Sedas purvs	0.06	Zems	
	Gulbinkas purvs	0.03	Zems	
OPT_DEN	<p>Optimālais segums izvēlēts, balstoties uz eksperta viedokli, salīdzinot sugas segumus visās Natura 2000 teritorijās, kur suga sastopama.</p> <p>Par optimālo segumu izraudzīts DL “Draugolis” segums – 2,55 (zemākais no optimālajiem segumiem).</p> <p>DL “Ances purvi un meži” spīdīgās āķītes segums ir viens no zemākajiem starp visām Natura 2000 teritorijām.</p>			
OK_NEW	<p>Nē.</p> <p>Nav nepieciešams veidot jaunas dzīvotnes, bet uzturēt labā aizsardzības stāvoklī jau esošās dzīvotnes.</p>			
AREA_NEW	0			
OK_INT	<p>Nē.</p> <p>Jautājumu par individu translokāciju izskata tikai gadījumos, kad Biotopu direktīvas 17. panta ziņojumā sugas aizsardzības stāvoklis novērtēts kā U2.</p>			
IND_INT	0			
Papildus nosacījumi	<p>Vairumā atradņu speciāla apsaimniekošana nav nepieciešama, tomēr Jaunciema purvā būtu jāizvērtē koku un krūmu ciršanas nepieciešamība (Latvijas Dabas..., 2021).</p>			
Cits lauks				

Izmantotā literatūra

Bambe, B., Baroniņa, V., Suško, U. 2022. Spīdīgās āķītes *Hamatocaulis vernicosus* (Mitt.) Hedenäs izplatība un populāciju dinamika Latvijas Natura 2000 teritorijās. Latvijas Veģetācija 32: 49-63

Baroniņa, 2014. Dabas aizsardzības pārvalde, 2017 un 2022. Augu monitoringa metodika Natura 2000 teritorijās un ārpus tām. 20 lpp. Pieejams: <https://www.daba.gov.lv/lv/media/13936/download>

Dabas aizsardzības pārvaldes Augu monitoringa rīks.

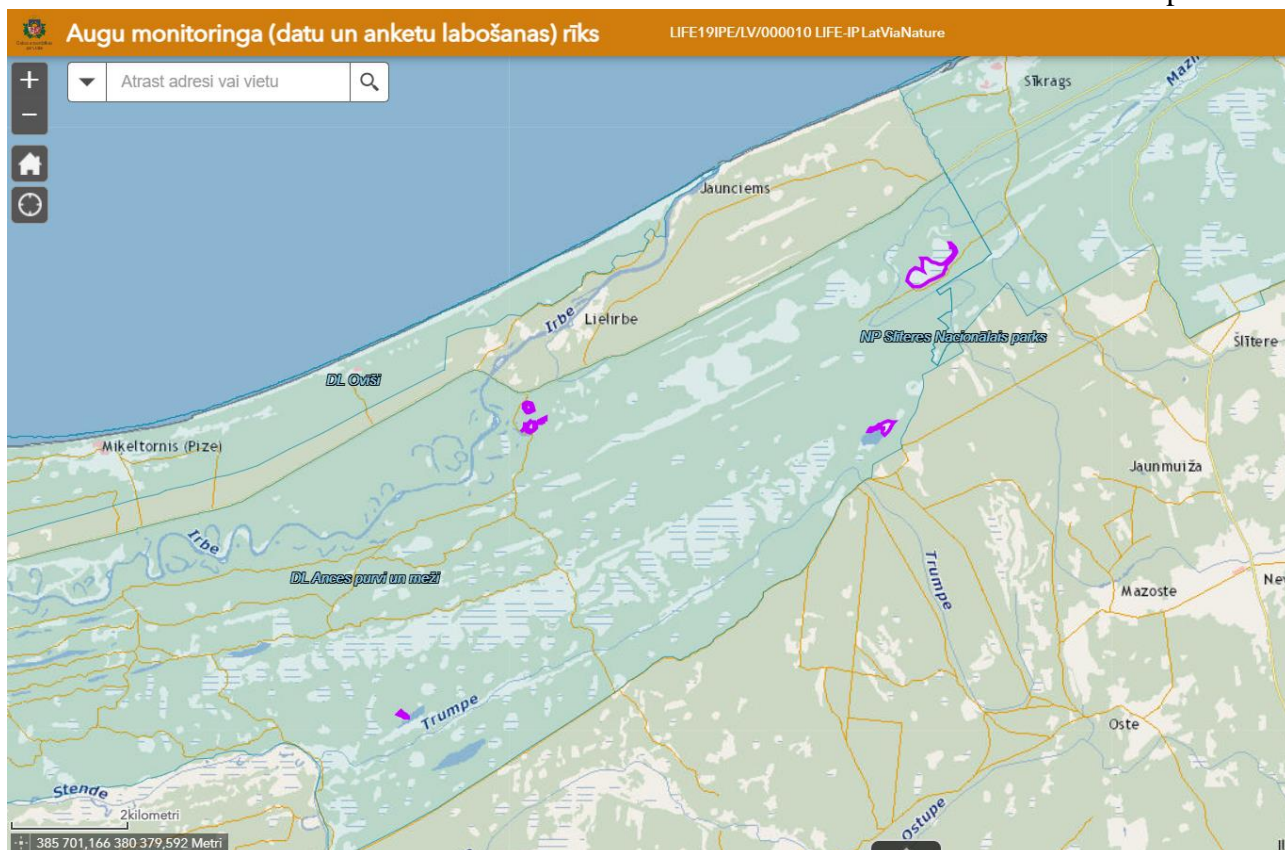
Dabas aizsardzības pārvaldes Dabas datu pārvaldības sistēma “Ozols”.

Latvijas Botāniķu biedrība. 2015. Sūnu un lokanās najādas *Najas flexilis* monitorings atbilstoši Bioloģiskās daudzveidības programmai. Atskaite iepirkuma līguma Nr. 7.7./71/2015-P ietvaros. Rīga, 24 lpp.

Latvijas Dabas fonds. 2021. Vaskulāro augu un sūnu sugu monitorings un inventarizācija Natura 2000 teritorijās un ārpus tām 2021. gadā. Rīga, 249 lpp.

Natura 2000 SDF – Ances purvi un meži. Skatīts 9.10.2022. Pieejams: <https://natura2000.eea.europa.eu/Natura2000/SDF.aspx?site=LV0523400>

1.pielikums

1.attēls. Ekrānšāviņš no LatViaNature projektā izstrādātā Augu monitoringa rīka. Ar violeto kontūru kartē attēloti spīdīgās āķītes dzīvotnes laukumi DL “Ances purvi un meži”. Ekrānšāviņš uzņemts 9.10.2022.